

nede Skjåk i går.

Foto: Tore Meek / NTB scanpix

Snøsmelting: Ikke bare på Sunnmøre, men også en rekke andre steder i Sør-Norge var det unormalt varmt i helgen. Høye temperaturer i fjellene førte til snøsmelting og flom flere steder. Bildet er fra kommunesenteret Bismo i Skjåk i Oppland.

Foto: Ørn Borgen / NTB scanpix

Nattetemperaturrekord ble knust

De 25,4 gradene som ble målt i Tafjord og Surnadal natt til søndag, lå langt over den gamle rekorden for nattetemperatur i Norge i oktober.

Temperaturen i de to bygdene på Sunnmøre og Nordmøre lå bare 0,2 grader under den nasjonale oktoberrekorden.

Men den ble satt på dagtid i Molde i 2005. På nattetid finnes det ikke noe i nærheten av 25,4 grader i temperaturdata som strekker seg tilbake til 1950-tallet.

– Dette var ekstremt, konstaterer forsker Jostein Mamen ved Meteorologisk institutt.

Også en rekke andre steder i Sør-Norge var det unormalt varmt i helgen. I Trøndelag ble en rekke lokale temperaturrekorder slått.

Snøsmelting i fjellet bidro til flommen som forårsaket store skader i Skjåk, Luster og flere andre kommuner på Vestlandet.

Fønvind

Den direkte årsaken til den voldsomme nattevarmen i Tafjord og Surnadal var plutselig fønvind – et naturlig fenomen som oppstår forholdsvis ofte en del steder på Sunnmøre.

– Fønvind kan komme til alle døgnetts tider, og det er forklaringen, sier Mamen til NTB.

Denne typen vind oppstår når luft presses nedover langs fjellsider. Da kan temperaturen stige svært raskt, og i Tafjord natt til søndag ble det 14 grader varmere i løpet av én time.

Mamen peker også på at den globale oppvarmingen bidrar til å løfte toppene i de naturlige svingningene i temperaturen.

– I et endret klima vil varmere rekordene strekke seg enda litt høyere.

– Mer nedbør

Unormal høstvarme, snøsmelting, kraftig regn og flom rammet Norge mindre enn en uke etter at FNs klimapanel (IPCC) la fram sin siste rapport.

Her advares det blant annet mot høyere temperaturer og kraftigere regnskyll i mange deler av verden. Situasjonen ventes å bli verre hvis, eller når, den globale oppvarmingen overstiger 1,5 grader.

En del av klimaendringenes konsekvenser er imidlertid merkbare allerede i dag.

– I Norge har vi fått mer nedbør, spesielt på høsten og tidlig på vinteren, sier professor Tore Furevik, som leder Bjerknessenteret for klimaforskning i Bergen.

Stor margin

Ifølge Mamen finnes det i Norge statistikk over makstemperaturer hver eneste time på døgnet som strekker seg 10–20 år tilbake i tid.

Den forrige natt-rekorden for oktober på denne listen er fra Ålesund i 2010, da det var 21,6 grader. I Tafjord og Surnadal i helgen var det 3,8 grader varmere enn dette.

En oversikt over makstemperaturer, uavhengig av tid på døgnet, finnes i alle fall tilbake til 1950-tallet. Den tredje høyeste oktober-temperaturen i denne oversikten er fra en ettermiddag i Kongsberg i 1973 da det var 24,6 grader.

Også dette er altså betydelig lavere enn temperaturen natt til søndag i Tafjord og Surnadal.

©NTB

Rekorder faller

«I et endret klima vil varmere rekordene strekke seg enda litt høyere.»

Jostein Mamen, forsker ved Meteorologisk institutt